

Johan Theodore De Bry, 'Americae', 1559

Colom no va salpar de Pals, Francesc?

Autor: David Grau

Data de publicació: 01-05-2010

Article de premsa - Diari EL PUNT 18/09/03

Realitzador i guionista de «L'apropiació de la descoberta d'Amèrica. Una conspiració d'Estat?»

Francesc Albardaner ens alliçonava, des d'un article pamflet en aquest mateix diari, de la manera adequada com hem de revisar la història i com hem de ser realment patriotes. En principi, no em dedicaré a demostrar que la seva visió històrica no és la correcta, perquè d'això ja se n'encarregarà en Bilbeny quan ho cregui oportú, o, si no, ja hi ha el documental que s'exhibeix al Verdi Park, i properament s'estrenarà al cinema Monumental de Mataró. El que sí que m'interessa és recordar el moment en el qual jo estava acabant de perfilar el guió del film i intentava deixar lligades les col·laboracions d'especialistes, que podrien haver aportat els seus coneixements, per anar creant, entre tots, una direcció seriosa per entreveure la llum al principi del túnel -abans hi havia llum, ara només confusió- i així començar a esborrar tots aquests segles de tenebra i mala bava sobre la nostra malmesa història i identitat nacionals. O és que volem seguir creient-nos aquesta llegenda unitària i patètica?

La primera cosa que em va xocar, després de comprovar que tot el que diu en Bilbeny està perfectament basat en documentació real que ell confronta amb el desdoblament claríssim, aquest sí infantil i llegendari, de la historiografia oficial i espanyolista, és que l'Albardaner, sense adonar-se'n, emmetzinat del seu feble patriotisme, acaba engrandint i defensant, al cap i a la fi, les files dels que ens volen callats i submisos, sense història i sense referents nacionals. Ara bé, i seguint amb el que deia, em vaig anar trobant amb problemes realment infranquejables en el moment d'entrevistar-me amb possibles col·laboradors, aquests homes de la universitat que tant estima en Francesc, tan doctes i tan ben aferrats a la seva poltrona i sou. Sabia que m'havia arriscat moltíssim triant aquest projecte, però mai hauria pogut pensar que les coses anessin així en aquest país que tothom creu ple de llibertats. Després d'aquests entrebancs, vaig intentar rebre la col·laboració de personatges com l'Albardaner, que, no sent historiadors d'ofici, feia un quant temps no menyspreable que estudiaven aquesta època tan fosca de la nostra història, localitzats al Centre d'Estudis Colombins de Barcelona.

La meua sorpresa va augmentar en saber que els extensíssims estudis i conclusions indestruïblement lògiques -ai las! on t'has amagat Aristòtil?- d'en Bilbeny no eren benvistos tampoc en aquest cercle que ningú s'atreveria a imaginar anticatalà. Doncs què passava? Potser m'havia equivocat triant en Bilbeny i les seves teories, o potser té raó l'Albardaner quan diu que es tracta d'un il·luminat que desacredita el treball seriós dels veritables científics, això sí, amb sou oficial de l'Estat espanyol que han de mantenir?

Primer pas: entrevistar-me amb el senyor Albardaner, especialitzat en la família Colom de Barcelona i gràcies al qual en Jordi Bilbeny ha pogut localitzar el més que probable almirall Colom, descobridor d'Amèrica. L'entrevista va ser cordial en un primer moment, i jo naturalment vaig fer el paper de l'advocat del diable amb respecte d'en Bilbeny, havia d'estar segur que apostava correctament: una pel·lícula és massa cara i costosa per caure en el més gran dels ridículs, com m'advertia l'Albardaner. Tot va anar canviant mentre ens endinsàvem a discutir els errors monumentals que, segons ell -i sense poder demostrar que realment és així, ja que també reconeix que la història està censurada- tenen les teories d'en Bilbeny. Doncs, llavors d'on surt aquesta animadversió tan descarnada contra un senzill investigador? I creure en el conte de fades de la historiografia espanyola, potser és una qüestió de fe, amic Albardaner?. No ho crec pas, i el moment important va ser quan va declinar la meua invitació de participar en el film, dient-me literalment: «En Jordi és una estrelleta i jo una altra, així que tots dos en un mateix projecte...» Aquesta és la clau: us ha superat a tots, perquè efectivament en Jordi és un il·luminat. D'aquella llum que posseeixen molt pocs per destriar la veritat de la tenebra en la qual molts d'altres habiteu creient que teniu el dret d'alliçonar els ignorants com jo mateix -o com pots tenir tan poca vergonya!- la Isabel Clara-Simó, que hi toca molt més en un article seu, que no pas tu en els llibres que no has ni escrit mai.

Normalment, als alumnes avançats de cada classe, els mestres i la institució, sempre acabaven mimant-los. Doncs en aquest pobre país nostre hi passa el contrari: els llepaculs i la vulgaritat al poder!

Segon pas: Vaig anar personalment a Palos de la Frontera, punt de sortida d'una de les grans gestes de la humanitat. I què hi vaig trobar a Palos? res de res. Igual com ja va fer notar el gran historiador americà Washington Irving a finals del segle XIX, no hi ha ni hi ha hagut mai res del que diuen els documents censurats recopilats per en Manzano, perquè es referien realment a Pals d'Empordà. I us explicaré una anècdota referent a un bon home, un tal Don Diego, cuidador de la casa de l'insigne mariner falsificat Martín Alonso Pinzón. En preguntar-li de quin any era la casa, em contestà que de 1550, i jo, amb el rostre transfigurat, li vaig dir que llavors la casa va ser construïda més de cinquanta anys després de la seva mort! Ell em va contestar que només sabia que la casa havia estat propietat de la seva família, i que ells no tenien res a veure amb la família Pinzón, naturalment, com ningú del poble, i que l'Ajuntament de Palos ja feia molts anys que l'havia comprada al seu pare, per poder-hi muntar la paradeta referent al viatge de descoberta i al fictici Martín Alonso Pinzón. Sí, això és el que em vaig trobar a Palos, i ho tinc gravat en vídeo, però no vaig tenir mai la temptació d'incloure-ho en el documental perquè aquell bon home no es mereixia ser cap riota pública. I és que hi ha moments, Francesc, que no hem d'oblidar les bones maneres, i tu les has oblidades en referir-te als que hem fet el documental, i per descomptat amb en Jordi Bilbeny. I això, a més del que he escrit en aquest article, sí que és una veritable plaga.

David Grau